

De visie van Albert Delahaye.

"Ik kan van de theorieën van Delahaye niet bewijzen dat hij ongelijk heeft. Als zou worden aangetoond dat Delahaye op één onderdeel gelijk heeft, dan wordt zijn hele theorie veel waarschijnlijker," aldus prof.dr.F.Hugenholtz. Vervolgens verklaarde prof.dr.R.Post: 'Op één punt moet ik Delahaye onmiddellijk gelijk geven. Sint Willibrord is geen aartsbisschop van Utrecht geweest.'"

Juist deze beide professoren [F.Hugenholtz](#) en [R.Post](#) waren de felste opposanten van Albert Delahaye. Post geeft hier dat ene onderdeel waar Hugenholtz om vraagt. En Delahaye heeft op veel meer punten gelijk gekregen. **Het ultieme bewijs is wel dat de Karolingische kapel op Het Valkhof tegenwoordig 'Ottoonse kapel' heet en waarom het standbeeld van Karel de Grote in 1962 niet op Het Valkhof werd geplaatst.**

Het lijkt ingewikkeld, maar is in feite heel simpel.

Karel de Grote en Nijmegen.

Er is geen enkel tekstueel of archeologisch bewijs dat het paleis Noviomagus van Karel de Grote in Nijmegen stond. Daarentegen is van Noyon vastgesteld dat de Karolingen er een palts hadden en dat Karel de Grote in 768 in Noyon Noviomagus geheten, gekroond is tot Koning van de Franken. Dit is een algemeen bekend feit. Karel liet een nieuw paleis bouwen toen hij na de dood van zijn broer alleenheerser werd. Waarom zou hij dat paleis bouwen op een voor hem onbekende plek buiten zijn rijk en niet in het centrum van zijn rijk? Om de Saksen te bestrijden, zegt men in Nijmegen. **Maar de Saksen woonden toen naast de Moriniërs en Friezen, aan de kust van het Kanaal.**

Willibrord en Utrecht.

Er is geen enkel tekstueel of archeologisch bewijs dat het Trajectum van Willibrord de plaats Utrecht was. Daarentegen is van Utrecht vastgesteld dat het in de 8ste eeuw niet bestond. Willibrord kwam aan op het vasteland in Gravelines, waar de parochiale kerk zijn patronaat draagt. En precies dáár aan de kust van Het Kanaal woonden de Fresones waar hij ging prediken. Bovendien zijn de ruim 360 plaatsen die in het bisdom Trajectum lagen, in Nederland onvindbaar. En kom dan niet aanzetten met die ene plaats Zuilen, dat het Suabsna van St.Luger zou zijn. Het was Zouafques in Frans-Vlaanderen.

Nu deze twee historische feiten uit Nederland verdwijnen, verdwijnt ook alle daarmee in samenhang staande geschiedenis naar Noord-Frankrijk, zoals de predikers St.Liudger, St.Lebuinus, maar ook plaatsen als Dorestad en Medemolacha en blijft er slechts een onbewoonbaar moeras- en waddengebied over.

Het gelijk van Albert Delahaye wordt op steeds meer punten aangetoond, maar het grootste gelijk krijgt hij op het gebied van fysisch-geografisch onderzoek. Zie kaders hieronder! Alle verwijzingen in dit artikel (herkenbaar aan de blauwe en onderstreepte tekst) zijn na te lezen op www.noviomagus.info.

De foto hiernaast van het **stadskern-onderzoek in Dordrecht**, toont onmiskenbaar het gelijk van Delahaye aan en bevestigen de transgressies: **bewoningsresten op 15 meter diepte!**

Hierbij de beloofde cope uit **NRC van 25 juni '87**. Na herlezing van het bericht zie ik het steeds meer als een belangrijke doorbraak (naar het grote publiek toe). De 3000 jaar geleden (1000 j. v.Chr. en met name in de laatste eeuwen voor onze jaartelling) opnieuw verhevigde agressie van de zee tegen onze kustvlakte klopt met de door Uw vader gereconstrueerde hoge waterniveau t.t.v. Julius Caesar. Het wat rustiger interval in de Romeinse tijd klopt met de vele meters lagere waterstand t.t.v. Drusus en met het nadien tot eind 3de eeuw opereren van Romeinen in ons land. Het vervolgens met kracht weer opgekomen watergeweld klopt met de transgressie-periode tussen het vertrek van de Romeinen en de 10de eeuw, afgesloten door de na 1000 plaatsvindende nieuwe duinvorming.

Met name het noorden en zuidwesten van ons land worden aldus (voor eenieder duidelijk) als schouwtoneel van Merovingisch-Karolingisch historie afgeschreven, en daarmee ook de moord op Bonifatius te Dokkum. Wie zich zou willen vastklampen aan de mededeling dat (althans in de pré-Romeinse transgressie) de toestand tussen Kijkduin en Bergen slechts gering beïnvloed werd (en dus Willibrord gerust nog in Noordwijk had kunnen landen!), zal die illusie moeten opgeven, alleen al vanwege de topografische samenhang tussen Bonifatius-moord en de Willibrord geschiedenis.

De staatsdrukkerij blijkt het boekje nog niet uitgegeven te hebben, maar hoopt dit volgende week te doen. Heb het alvast besteld om me zo gauw mogelijk ervan te verzekeren dat we niet al te gauw 'hoera' roepen. Een zó officiële en voor iedereen toegankelijke onmogelijkheidsverklaring voor een historisch bestaan van Merovingisch-Karolingse noordelijke Nederlanden zou in elk geval de nieuwsgierigheid naar het 'waar' en 'hoe' van onze desbetreffende "vaderlandse geschiedenis" sterk stimuleren en de 'markt' voor het werk van Uw vader moeten openen!.

Met vriendelijke groet, 1 juli 1987. Ingezonden brief van een deskundige 'lezer' (naam bij ons bekend).

Veel historici en archeologen blijken niet op de hoogte van de fysisch-geografische geschiedenis van Nederland. Het komt er op neer dat laag Nederland **tussen de 4de en 9de eeuw volkomen onbewoonbaar** was. Voor deze stelling bestaat [een hele reeks boeken en artikelen](#).

Hierbij eindelijk de kopie van **"Toen het weer droog was"**. In de titel kan 'weer' als zelfstandig naamwoord, maar gelet op de uitgestrekte venen in de laagten, evengoed als bijwoord gelezen worden. In de marge heb ik hier en daar 'n aanstreping gepleegd. Maar het is vooral de gehele context van 't verhaal, die Heidinga's overtuiging verraaft dat, afgezien van een paar duizend zandhoogten-bewoners, ons **"land" tussen de 5de en 10de eeuw praktisch onbewoond want onbetreedbaar was**. Deze overtuiging hoorde ik hem in een radio-interview voor de EO in 1986 uitspreken. Hij gokte op ca.5000 inwoners, waarvan hij heel 'collegiaal' dan nog wel 3500 **"Dorestadelingen"** aan Van Es c.s. afstond: resteerde dus nog 1500, goed voor een tiental Kootwijkjes!

Het hierboven gekopieerde begeleidend briefje zond ik 'n maand geleden als kopie van dit **"Natuur en Techniek '85-artikel"** toe aan Telegraafman Kees Roos, die **"for the time being"** in handen gevallen lijkt te zijn van ROB(-ers), tot hopelijk voor hem een barmhartige Samaritaan komt opdagen.

Met vriendelijke groet, 11 febr. 1988. Ingezonden brief van een deskundige 'lezer' (naam bij ons bekend).

*** Albert Delahaye, verguisd speurder in de geschiedenis: "Ooit zal mijn gelijk boven tafel komen".**

Toen Albert Delahaye ontdekte dat het paleis van Karel de Grote in Noviomagus in Noyon bleek te hebben gestaan, was de link met Frankrijk gevonden. De rest bleek gewoon een *invuloefening*. Alles, maar dan ook alles van de traditionele Hollandse geschiedenis in het eerste millennium bleek in Noord-Frankrijk wonderwel precies te passen. Wonderwel? Was het dan een wonder? Neen, helemaal niet. Die traditionele 'vaderlandse' geschiedenis bleek juist dáár vandaan te komen. Wat in Nederland niet paste, paste dáár precies. Alle plaatsen die de grote naamkundigen D.P.Blok en M.Gysseling in Nederland niet konden vinden, lagen wél in Frankrijk. Dat was wel zo wonderlijk dat de traditionele historici dat wonder niet konden geloven.

"Wie de plaatsnamen uit het land van Boulogne en St.Omer in Noord-Frankrijk niet kent, zal nooit op de gedachte komen om de schenkingen van St.Willibrord in die streek te localiseren" (M.Mähler).

Waarom viel die onjuiste plaatsing in Nederland niemand op? Omdat er in Nederland nog geen geschiedenis was die de verplaatste geschiedenis in de weg stond. Met de eerste nieuwe bewoners, de eerste graaf van Holland en de eerste bisschop van Utrecht, kwam ook de nieuwe geïmporteerde geschiedenis mee.

De gevestigde historici hebben de volgende bezwaren tegen de visie van Delahaye.

*Wetenschappelijke erkenning is uitgebleven. Doordat Delahaye zijn theorie steeds verder heeft uitgebreid, zowel geografisch als wat betreft **de spelregels bij de interpretatie van gegevens** (vertaling van het Latijn, verklaring van plaatsnamen, beoordeling van archeologische vondsten, leeswijze van historische kaarten), is deze als het ware oeverloos geworden. Zodoende ontbreekt een kader van onomstreden gegevens waaraan de theorie kan worden getoetst. Dat kader is een voorwaarde voor elke zinnige wetenschappelijke discussie. Aldus Numaga 2006, geschreven door Bert Thissen, mede-auteur van [het Bronnenboek van Nijmegen](#). (Hij kan zijn eigen product toch niet afvalen!)*

In 'Het Valkhof, 2000 jaar geschiedenis' (2014) voegt Thissen daar nog aan toe (p.81) dat Delahaye zich uiteindelijk verloor in 'complottheorieën' en duidelijk te ver doorgeslagen is in zijn kritiek, maar een feit blijft wel dat de juiste interpretatie bij naamsvormen als Noviomagus problematisch kan zijn.

FUNDAMENTELE VERWARRING

In Noyon liet Karel de Grote zich in 768 tot koning kronen. Franse, Duitse en Nederlandse historici zijn het op dit punt volledig eens. Welnu, Noyon, stad aan de Gouelle (Vahalis), waar de Merovingers al lang hof-hielden, is het Noviomagus, waarover Einhard heeft geschreven.

Delahaye maakt deze bewering ondermeer aan-nemelijk met een aantal teksten, die duidelijk maken dat er in de eeuwen na Karel de Grote een fundamentele verwarring is geweest tussen Noyon en Nijmegen. Talloze feiten, zoals invallen van Noormannen, plunderingen, branden enzovoorts, die onze vaderlandse historici sinds de Middeleeuwen situeren in Nijmegen, hebben zich volgens oude en eerbied-waardige Franse teksten in Noyon afgespeeld. En als overtuigend bewijs draagt hij de tekst van een chanson de geste aan, dat gebeurtenissen verhaalt, die zich hebben afgespeeld aan 't Karolingische hof, en dat dit hof onverbloemd thuiswijst in de stad Noyon. „Alleen dit bewijs al zou de geleerden aan het twijfelen moeten brengen”, zegt Albert Delahaye.

Het komt er dus op neer dat Delahaye zich niet houdt aan **de spelregels bij de interpretatie van gegevens**, waardoor een zinnige wetenschappelijke discussie niet mogelijk is. Let speciaal op **'interpretatie van gegevens'**, zoals Thissen stelt. Het is dus slechts een interpretatie ofwel (volgens Van Dale) 'een mogelijke verklaring'. Hier krijgt Delahaye een tweevoudige sneer van Thissen, maar dan geeft hij Delahaye toch wel weer gelijk met **'problematische interpretatie van naamsvormen'**. En dat is precies waar de studie van Delahaye over gaat. Hij deed nu eens wél onderzoek naar de oudste bronnen, **een onderzoek dat tevoren nooit gedaan is**, zoals bleek toen [prof.dr.F.Hugenholtz](#) zich terloops eens versprak.

En is het ook niet zo dat een discussie pas zinnig is als wetenschappers het juist niet eens zijn met elkaar? **Discussie** betekent toch 'van gedachte wisselen' of 'redetwisten'? Als je het volledig met elkaar eens bent, hoef je immers niet te discussiëren! En van gedachte wisselen is er ook niet bij als je dezelfde opvattingen hebt. Maar steeds blijkt dat de opponenten van Albert Delahaye zijn boeken niet eens gelezen hebben, zoals ook blijkt uit [het Verhaal van Gelderland](#). Men legt hem beweringen in de mond die hij **nooit** gedaan heeft. Maar dat kan ook niet anders

omdat de boeken van Delahaye steeds geweerd worden en in geen enkele 'Nijmeegse' literatuurlijst zijn opgenomen. Het publiek mag blijkbaar niet weten welke *complottheorieën* Delahaye er op na houdt.

Over **complottheorie** gesproken. Volgens Van Dale is dat **een samenzwering** tegen iets of iemand. **Samenzwering**? Met wie zweert Delahaye dan **samen**? Hij stond volgens [prof.dr.Leupen](#) toch **alleen** in zijn opvattingen? Is het niet precies andersom en

wel dat de gevestigde historici tegen Delahaye **samenzweerden**? Zij weren en verzwijgen **en-bloc** de boeken van Delahaye. Dan is een discussie ook niet mogelijk, als men elkaars standpunten niet eens kent.

En dan te bedenken dat Albert Delahaye zijn oud-dorpsgenoot Bert Thissen in zijn [repliek op het Bronnenboek](#) toch gespaard heeft. Immers, zoals Delahaye schreef *Thissen kon het ook niet helpen dat hij in Nijmegen terecht kwam, waar de opleiding van historici op een bedroevend laag pitje staat, wat al blijkt uit het feit dat daar nog blindelings op indices wordt gewerkt - een doodzonde voor een historicus - en teksten er zonder verband worden uitgepikt, in plaats van hele kronieken te lezen.* Daar kunnen we nog aan toevoegen dat Thissen ook op school blijkbaar niet altijd goed opgelet heeft. Zou hij geen atlas hebben? Immers op p.79 van 'Het Valkhof' laat hij Karel de Grote via **de Moezel en Maas naar Nijmegen** reizen. Dát lijkt mij nu juist érg **problematisch**. In die tijd bestond het 'Canal de la Marne du Rhin' nog niet. Dat is pas geopend in 1853, maar je moet dan nog wel door 154 sluizen om van de Moezel in de Maas te komen. En waar je nu het Maas-Waal kanaal hebt, kwam je vóór 1927 niet vanuit de Maas in Nijmegen.

De conclusie van dit hele verhaal moet dus zijn, dat de gevestigde historici en archeologen **zich blijkbaar wel aan de spelregels houden bij de interpretatie van gegevens**. Een wetenschappelijke discussie zal dan ook niet noodzakelijk zijn, zeker omdat onder historici **naschrijverij** algemeen uitgangspunt is. Maar waarom bestaat er dan toch zoveel discussie? Als voorbeeld, gegeven door Thissen zelf op p.74 in 'Het Valkhof': *"Onlangs is geopperd dat ook Zutphen een dergelijke palts heeft gekend, maar dat is nog onzeker en bovendien wordt in de bronnen nergens melding gemaakt van een koninklijk of keizerlijk bezoek aan die plaats"*. Thissen is het hier dus duidelijk oneens met [Michel Groothedde](#) die het voorgaande opperde. **'Opperen'** is volgens Van Dale: *een denkbeeld, een voorstelling vormen*. Het is dus slechts een denkbeeld ofwel een zelf bedacht idee. Waarvan acte! Eenzelfde discussie lees je ook op p.33 in 'Het Valkhof' waar het over **Castra Herculis** gaat, dat Druten, Arnhem of misschien Nijmegen geweest zou zijn! Zouden historici behalve atlassen, ook geen woordenboeken hebben?

Het is wel hilarisch (=lachwekkend, als het niet zo serieus zou zijn) en veelzeggend dat de verschillende auteurs over Karolingisch Nijmegen naar elkaar verwijzen. Thissen verwijst naar Hendriks, Den Braven en Enkevort, die weer verwijzen naar Paul van der Heijden, die het advies krijgt in zijn boek over [20 eeuwen Nijmegen](#) nog enkele hoofdstukken toe te voegen. Wat Van der Heijden nog moet toevoegen, staat er dus niet bij. Maar het verwijzen naar elkaar heeft weinig zin als men slechts van elkaar naschrijft en laat zien dat men de geschiedenis van Nijmegen niet eens kent. Want uit elk betoog over Nijmegen waar men begint met Julius Caesar, blijkt dat men nog steeds vasthoudt aan achterhaalde mythen en fabels. Kom eens met iets nieuws. Openbaar de opgravingverslagen eens waaruit blijkt dat Karel de Grote een palts in Nijmegen had.

We kunnen slechts iedereen aanraden die moeite heeft met de visie van Albert Delahaye vooral te lezen wat de historici en archeologen zelf schrijven, zoals het verhaal van Bert Thissen in "Het Valkhof" (2014). Hieruit blijkt hoe Thissen probeert recht te praten wat krom is ofwel probeert te blijven geloven in een palts van Karel de Grote in Nijmegen, terwijl daar geen enkel bewijs voor te vinden is, niet archeologisch en ook niet tekstueel, wat hij tussen de regels door toch ook erkent, moet erkennen.

De visie van Albert Delahaye wordt het beste aangetoond met wat historici zelf publiceerden. Wat in Nederland echt niet paste werd via kronkelgedachten **'aangepast'**, of **verzwegen of voor vals verklaard**. Lees meer over [de klinkklare onzin](#) die daardoor ontstond.

Was er inderdaad sprake van een fundamentele verwarring? In alle vertalingen van klassieke teksten, in geschiedenisboeken, handboeken en encyclopedieën wordt Renuis zonder meer vertaald met Rijn, wordt Trajectum vertaald met Utrecht en Fresia met Friesland, hoewel het interpretaties zijn zonder de lezers er op te wijzen dat het wel degelijk om **algemeen aangenomen interpretaties** gaat.

Was het Noviomagus van Karel de Grote Nijmegen of was het Noyon? [Prof.dr.F.Hugenholtz](#) formuleerde dat eens met de volgende stelling: **"Als zou worden aangetoond dat Delahaye op één onderdeel gelijk heeft, dan wordt zijn hele theorie veel waarschijnlijker"**.

En Hugenholtz kon het weten als mediëvist en heeft helemaal gelijk gekregen. Immers op dat ene onderdeel, en op nog veel meer onderdelen, heeft Albert Delahaye overtuigend gelijk gekregen. Zelfs van Hugenholtz kreeg Delahaye gelijk toen Hugenholtz stelde dat **"in een bepaalde tekst kan met de naam Noviomagus dus wel Noyon aangeduid zijn"**. En het bleef niet bij die ene tekst. In het [Bronnenboek van Nijmegen](#) volgden er meer, met als grootste blunder het opvoeren van bisschop Harduinus van Noyon als [bisschop van Nijmegen](#). Het is opmerkelijk dat Hugenholtz als grootste verdediger van Karolingisch Nijmegen, zich distantieerde van het Bronnenboek en er niet aan bijgedragen heeft. Hij wist als geen ander dat het Bronnenboek vol fouten zat. Blijkbaar heeft hij de andere samenstellers van dit Bronnenboek niet kunnen overtuigen van hun ongelijk. Dat zal hij niet eens geprobeerd hebben, immers, collega's ervan overtuigen dat ze ongelijk hebben, betekent ook dat hij zelf altijd ongelijk heeft gehad. En dat kan een **'professionele reputatie'** niet verdragen.

Ook in Nijmegen kreeg Albert Delahaye gelijk. Dat gebeurde met de naamgeving van de kapel op Het Valkhof in Nijmegen. Deze kapel heette aanvankelijk **Karolingische Kapel**, maar heet nu officieel **Ottoonse kapel**. De kapel bleek niet uit de 8ste eeuw, maar uit de 11de eeuw te stammen. Om deze blunder te verbergen noemt men deze kapel nu maar St.Nicolaaskapel. Maar ook die naam impliceert het gelijk van Delahaye, immers hij heeft steeds gesteld dat de kapel aan St.Nicolaas was toegewijd die pas na 1085 in Nederland bekend werd als patroon van schippers. De kapel is dan ook van na het jaar 1085 en niet uit 1030 wat men in Nijmegen nog steeds hanteert op rond van **een veronderstelling** van J.F. van Agt. Zie bij [Het Valkhof 2000 jaar](#). Intussen heeft niemand in Nijmegen het nog over Karel de Grote, op een paar betweters na.

Het steeds terugkerend kernpunt in de visie van Albert Delahaye is de grote verwarring die altijd bestaan heeft onder historici en de klassieke schrijvers. Lees daarvoor het hoofdstuk over [vervalsingen](#), dat aan de grondslag ligt van de grote spraakverwarring. Die spraakverwarring werd door de historici van naam aanvankelijk stellig ontkend. Toen het eenmaal duidelijk was dat die spraakverwarring er wel degelijk geweest is, met als ultimo het opvoeren van **'de bisschop van Nijmegen'** (zie daar), moesten de historici wel inbinden en kwam van lieverlee de waarheid op tafel. Een waarheid die overigens nog steeds door enkele **diehards** (vooral van de universiteiten) ontkend wordt. Zij hebben immers geschiedenis gestudeerd, wat zij als bewijs van

hun gelijk opvoeren. Hadden zij die geschiedenis maar eens **bestudeerd**. En helaas, hebben zij het nog steeds voor het zeggen: zij hebben er immers toch voor doorgeleerd? Hun onjuiste opvattingen toegeven zal door hen ook niet gebeuren. Wie die **'hen'** zijn lees je bij [wetenschap](#).

„Ik moest tot zwijgen worden gebracht”

En toen dat niet lukte werd ik doodgezwegen. Immers het mocht niet aan het licht komen dat alle geleerde heren historici zich jarenlang hadden vergist. Niet Albert Delahaye had zich vergist zoals beweerd werd, maar de historici van naam bleken [onbetrouwbaar](#).

Artikelen van Albert Delahaye.

Tijdens zijn archivariaat in Nijmegen heeft Albert Delahaye ruim 150 artikelen over de stad Nijmegen geschreven. [Klik hier voor de bijna complete lijst](#). Daaruit blijkt dat hij wel enige kijk had op de stad en haar ontwikkeling. Het begon met de constatering dat er een FUNDAMENTELE VERWARRING bestond tussen Nijmegen en Noyon. Het heeft de historici niet aan het denken gezet, sterker: die verwarring werd aanvankelijk stellig ontkend. Toen Delahaye dan ook ontdekte dat van de Karolingische periode geen enkel bewijs aanwezig was, maar het een algemeen aangenomen geschiedenis betrof, ging hij op zoek naar de werkelijke geschiedenis. Daarbij viel hij van de ene verbazing in de andere, met als gevolg het nu wel bekende verhaal dat U op deze website vindt.

Zijn artikelen werden gepubliceerd in 'De Gelderlander', de krant die hem aanvankelijk wel goedgezind was, wat veranderde toen de artikelen over Karel de Grote verschenen. Toen koos de krant duidelijk de kant van de gevestigde historici, ook al hadden zij geen weerwoord op de artikelen van Delahaye. Hetzelfde zien we later ook bij 'Dagblad De Stem' in Brabant (zie quote linksboven). Wat is dat toch met die kranten? Waarom volgen zij niet de deskundigen die de oude zaak eens opschudden met nieuwe vaststaande feiten en niet langer in de oude 'verhaaltjes' blijven geloven?

ALBERT DELAHAYE GOOIDE HEILIG HISTORISCH ANTIQUARIAAT OMVER

Hij heeft immers met één worp het heilig antiquariaat van enige honderden jaren geschiedenis omvergekegeld toen hij verklaarde dat Karel de Grote nooit in Nijmegen is geweest, dat Bonifacius niet is gesneuveld door toedoen van onheuse Friezen en dat Utrecht ten onrechte wordt beschouwd als de oorspronkelijke pleisterplaats van de heilige Willibrord. Het hele gebeuren van vóór 1000 heeft zich niet afgespeeld in het land van de Bataven, maar in Frans-Vlaanderen, nu Noord-Frankrijk.

Albert Delahaye wordt wel verweten in zijn boeken te fel van leer te trekken tegen de gevestigde historici. Zijn felle toon tegen de professoren (en anderen) zijn het gevolg van jarenlange hoon en miskenning. Door zijn ergernis van zich af te schrijven heeft hij geestelijk letsel kunnen voorkomen. Hoon en miskenning kunnen zeer diep kwetsen; tot op het bot. Zijn humor en 'binnenpretjes' die ook in zijn boeken voorkomen, hielden hem overeind. De historici vergeten steeds dat ze zelf ook heftig van leer trokken en zelfs de meest onnozele verwijten tegen van Delahaye gebruikten. Lees meer over deze [onnozele uitspraken](#) en de door de historici vastgehouden [absurditeiten](#) met betrekking tot de Nederlandse opvattingen.

Albert Delahaye heeft ook vaak gesteld dat, hoewel hij er steeds persoonlijk op aangesproken werd, het niet om zijn persoon ging. *"Ik ben degene die deze zaak toevallig heeft ontdekt. Was ik het niet geweest, dan zou zonder de minste twijfel een ander er achter gekomen zijn. De historische wetenschap kan zich wel eens vergissen, maar komt uiteindelijk toch achter de waarheid. Het gaat nog minder om mijn gelijk; laat mijn persoon er maar helemaal, buiten, als men aan een nieuw onderzoek begint"*.

onze oudste geschiedenis deugt niet

Wat in die felheid zeker meespeelde is dat de geleerde heren van 'niveau' het niet hebben kunnen verkroppen dat een 'amateur' hen pijnlijkt op hun onjuiste opvattingen wijst. Het wordt nog pijnlijker als die 'amateur' aantoont dat de vakgeleerden van 'niveau' generaties lang onzin hebben beweerd omdat ze in plaats van zelf bronnenonderzoek te verrichten, elkaar alleen maar naschreven. En laten we voorts ook even vaststellen dat degenen, die Delahaye het felst hebben bestreden, toevallig juist degenen zijn die er het meeste belang bij hebben dat hij geen gelijk zou krijgen, omdat ze anders hun proefschriften en de daardoor verworven titels en professoraten wel in de prullenbak konden gooien.

"Aardig maar lang niet overtuigend"

Bij de verwijten aan Delahaye werden ook leugens en onwaarheden als bescherming van de traditie gebruikt zoals op [p.334 van het Verhaal van Gelderland](#). Zo betoogt prof. H.Jansen (1929-1985) dat prof.Hugenholtz 15 jaar geleden met zijn studenten een jaar lang heeft gewerkt aan de beweringen van Delahaye wat negatief uitviel. Knap! Om al een jaar lang te werken over een boek dat nog moest verschijnen. En waarom zo lang, als het allemaal zo eenvoudig te weerleggen zou zijn? Jansen kan overigens ook geen duidelijke weerlegging in één zin van het verhaal van Delahaye geven. Maar een weerlegging in meerdere zinnen heeft hij ook nooit gegeven! Van die onweerlegbare feiten die hij noemt heeft Delahaye nooit iets mogen vernemen. Ze staan misschien in het Bronnenboek van Nijmegen, maar daar heeft Jansen niet aan meegewerkt. Had hij daarover al twijfels? Lees meer over historicus [H.Jansen](#). Lees meer over [het Bronnenboek](#) en over [Hugenholtz](#).

Maar was er bij die hoogleraren en professoren sprake van liegen, opzettelijke misleiding en bedrog? Wat we nu kunnen vaststellen, was dat niet altijd het geval. Als eerste kunnen we vaststellen: [ze wisten niet beter](#). Zij waren ziende blind in hun tunnelvisie en hun naschrijving, wat hen feitelijk niet kwalijk te nemen was. Dat was de gebruikelijke gang van zaken in hun opleiding waarbij ze niets anders hadden gehoord dan de tradities. En een zo geheel afwijkende opvatting hielden zij voor onmogelijk. Men zag niet wat zo voor de hand lag, ook al hadden historici voor hen menig keer hun twijfel over details uitgesproken. Die werden met zachte hand afgeserveerd. Toen dat bij Albert Delahaye niet lukte, zelfs niet met harde hand, werd de bejegening steeds feller. Het ging toen niet meer om de historische waarheid, maar om het beschermen van reputaties en eigenbelang van historici.

Het is de geleerde heren wel kwalijk te nemen, dat toen Delahaye aan de hand van de bronnen met andere opvattingen kwam, zij met onbeschoft optreden, met het verzwijgen van klemmende gegevens, met verdraaiingen en met het uitspelen van hun autoriteit

als hoogleraar Delahaye probeerden te kleineren en daarbij kwetsende bejegeningen niet schuwde. Maar Delahaye mochten hen niet op dezelfde wijze van repliek dienen. Dat werd hem verweten ener werd niet gesproken over dat hij in Nijmegen is weggepest en hij met zijn gezin zijn toevlucht nam tot Nassau-Brabant.

Maar was die felheid altijd nodig, heeft men Delahaye weleens gevraagd. Ja, blijkbaar wel. Immers toen hij alles netjes en zo beheerst mogelijk schreef, maakte men hem slechts belachelijk en toen hij eindelijk een grote mond opzette was er plots een openbaar debat nodig. Men ging hem pas serieus nemen, toen hij hoogleraren en professoren van opzettelijke misleiding en bedrog begon te beschuldigen. Maar zoals het met geschiedenis wel vaker gebeurt; **'al is de leugen nog zo snel, de waarheid achterhaald hem wel'.**

Zelf schrijft Albert Delahaye daar over: ***Blijf me derhalve van mijn lijf met die schijnheiligheid. Ik heb aangetoond, dat ik veel kan hebben, maar spaar me de dubbele moraal, spaar me alstublieft het gejammer over mijn "toon", want dat is maar een armzalig alibi. Als men niets meer weet, heeft mijn "toon" het gedaan. Wat een schijnheiligheid. Dat Delahaye de afgelopen 27 jaren op een manier is behandeld, die menigeen in een inrichting had doen belanden, daar hoor je nooit één woord van protest over.*** Lees meer over [inleiding op het debat van 1980](#) (5 pagina's) en over de punten die Albert Delahaye op tafel legde tijdens [het debat](#) (17 pagina's) .

In zijn inleiding op Holle Boomstammen schreef Delahaye dan ook: *"Ik heb alleen uit zucht naar de pure historische waarheid aan een ingewikkelde zaak gewerkt, en mijn beloning heeft bestaan uit hoon, beledigingen en verdachtmakingen, achterstelling en benadeling in mijn ambtelijk en persoonlijk leven, tot een systematisch doodzwingen en het passeren van mijn ander wetenschappelijk werk"*

De hele Noordnederlandse vroeggeschiedenis, aanvangend met de aftocht van de Romeinen, wordt door Delahaye op de helling gezet. De ingewortelde historische misvattingen zijn hoofdzakelijk een gevolg van het spel van de historische doublures, waarbij steden en landstreken honderden kilometers verplaatst worden. Wat totnogtoe als geschied boven de grote rivieren gesitueerd werd, speelde zich in werkelijkheid af in de Zuidvlaamse Westhoek, van Artezië en Picardië.

Is hun opstelling de geleerde heren historici kwalijk te nemen?

Wij begrijpen nu dat het de professoren en hoogleraren niet kwalijk te nemen is dat zij menen wel 'niveau' hebben en Albert Delahaye slechts kon bogen op een zeer grote vakbekwaamheid als archivaris, waarbij kennis van oude documenten, talenkennis, kennis van toponymie, topografie, van belang zijn. Hij ging te snel en was niet te volgen door de geleerde heren van 'niveau'. Delahaye zag datgene wat zo voor de hand lag en wat zij niet zagen, omdat alleen

een geniale blik de doolhof van fouten in samenhang ziet en de logica dan de rest doet. Dat het uiteindelijk een archivaris was is niet zo verwonderlijk: die leeft en werkt bij de bron, waar het uiteindelijk om gaat. Het was zoals Hugenholtz dat eens verwoorde, maar dat zelf niet begreep: ***"Als Delahaye op één onderdeel gelijk heeft, dan wordt zijn hele theorie veel waarschijnlijker"***. En dat ene onderdeel gaf Hugenholtz meteen zelf al toen hij opmerkte dat er *'in dit geval'* wel degelijk sprake was van verwarring tussen Noviomagus-Nijmegen en Noviomagus-Noyon. Blijkbaar begreep Hugenholtz zijn eigen uitspraak niet.

Er zit iets tragisch in, dat het genie pas achteraf en stapsgewijze erkenning vindt. Maar is het ooit anders gegaan? Kreeg Galilei meteen gelijk? Werd de opvatting van Darwin meteen onderschreven? Begreep iedereen meteen wat Einstein bedoelde met zijn theorie? Datzelfde overkwam ook Delahaye waarvan men zijn theorie ook niet kon volgen en begreep. De gedachte dat de geleerde heren van 'niveau' zijn boeken niet lazen en niet ingingen op zijn bevindingen was ten dele waar. Zij hebben zijn boeken wel degelijk gelezen, maar helaas voor hen, ze begrepen het niet. Zij hadden geen weerwoord, omdat ze in hun opleiding nooit gehoord hadden dat het wel eens geheel anders zou kunnen zijn. Ze wisten niet beter en doorzagen wel de consequenties, zoals Hugenholtz dat eens uitte: ***"Als Delahaye gelijk heeft is mijn hele boek fout"***. Dat was ook de belangrijkste reden van zijn felle weerstand ten aanzien van de visie van Albert Delahaye: er moest een boek en een reputatie gered worden!

In alle landen en in alle disciplines zullen altijd fanatiekelingen blijven. Die moet men maar rustig laten betijen, omdat de wil om zich te blijven vergissen of de onwil om toe te geven dat men geblunderd heeft, een van de meest onvervreemdbare mensenrechten is. Er komt wel een moment, en het is zeer na, om hen pal in hun gezicht te zeggen dat zij moeten ophouden het publiek te verlakken. De historie is het bezit van het gehele volk en niet van enkele op de tenen getrapte geleerden, die al te duidelijk hebben aangetoond dat hun wetenschap zich niet boven het peil van klakkeloze naschrijverij verheft, en die dan nog de onvoorstelbare arrogantie hebben om over "niveau" te spreken.

Albert Delahaye, Holle Boomstammen, bl.68.

Als je de visie van Albert Delahaye bestudeert, wordt de lezer sterk aangeraden om de traditionele opvattingen er eens naast te zetten en vooral te bekijken hoe die tradities tot stand kwamen. Op grond waarvan heeft men ooit gemeend dat Karel de Grote een paleis in Nijmegen had,

dat St.Willibrord bisschop was in Utrecht, dat Bonifatius in Dokkum werd vermoord of dat de Noormannen in Nederland gingen plunderden?

Het is toch zeer merkwaardig zoals Delahaye zeer terecht vaststelt, dat alles wat wij over Nederland tot in de 10e eeuw weten afkomstig is van buitenlandse schrijvers en dat er geen enkele vaderlandse bron is. Dat laatste is op zichzelf al merkwaardig, want als hier een dichtbevolkte landstreek met steden, bisdommen, kloosters en zelfs een Koninklijke palts geweest zou zijn, dan zouden er toch ook oorkonden, kronieken en andere geschriften moeten zijn. Toch schreef Jacob Jacob van Oudenhoven in 1654 in zijn boek "Out Hollandt, nu Zuyt Hollandt" al over *"het ontbreken van elke schriftuur"*, geen enkel geschrift over de geschiedenis van Holland. Hij concludeerde terecht dat het onjuist moest zijn wat sommigen zeiden, namelijk *"dat de eerste Hollanders ongeletterd waren en niet konden schrijven"*. *"Het geeft geen pas"*, schrijft hij met enige verontwaardiging *"zo een ongeletterdheid te veronderstellen bij een zo vief volk als de Hollanders, maar de geschriften ontbreken omdat het land niet bewoond was"*. Die oude Jacob had het perfect begrepen en het volslagen juist geformuleerd.

Delahaye stelde dat in de 3e eeuw door het opkomend water een abrupt einde was gekomen aan de Romeinse bezetting -wat door andere historici ook wordt erkend- en dat het land, afgezien van wat tijdelijke bewoning hier en daar, tot in de 9de à 10e eeuw (en zelfs lang daarna!) onderhevig is geweest aan transgressies. Dit heeft enorme consequenties voor onze vaderlandse geschiedenis, want het betekent dat Karel de Grote nooit in Nijmegen heeft gewoond, dat Willibrord en Bonifatius nooit in deze streken zijn geweest, dat de Noormannen hier nooit hebben geplunderd en dat de Bataven en Friezen elders gewoond hebben. En ga je dan op zoek naar het oude Frisia en de plaats waar Willibrord zelf schrijft dat hij aan land kwam, is de consequentie dat al deze historische feiten in Noord-Frankrijk en Vlaanderen geplaatst moeten worden. We zullen onze geschiedenis tot aan het jaar 1100/1200 moeten herschrijven. Delahaye draagt voor zijn visie de bewijsstukken aan en het moet gezegd op een zeer indringende, intelligente en wetenschappelijk verantwoorde manier.

Als je vervolgens de 'bewijzen' van de Nederlandse tradities leest, weet je al genoeg. Het zijn inderdaad fabels en mythen. Er blijkt geen enkele schriftelijk bewijs te zijn en ook archeologisch heeft men niets, zeker niet op plaatsen waar dat juist zo nodig zou zijn.

De historische wetenschap behoort aan te tonen of Delahaye gelijk of ongelijk heeft. Hij is herhaalde malen en veelal op hoge toon gesommeerd zijn stellingen waar te maken. Delahaye deed dat, maar dat werd weggehoond en vervolgens doodgezwegen. En juist dat zwijgen betekent dat de wetenschap **met de mond vol tanden staat**, ofwel **geen weerwoord** heeft.

Albert Delahaye staat tegenover

- mensen die een wetenschappelijke reputatie hebben opgebouwd op grond van publicaties die nu de prullenmand in kunnen als hij gelijk krijgt.
- Hij staat tegenover hoogleraren die jarenlang onzin hebben verkondigd over Karel de Grote en Willibrord,
- tegenover kerkhistorici die op basis van bisschop Willibrord en zijn zogenaamde erfenis een systeem hebben opgebouwd.
- Hij staat tegenover naamkundigen die de kerken van Willibrord in Nederland hebben gelokaliseerd,
- tegenover de ROB die Dorestad in Wijk bij Duurstede beweert te hebben opgegraven en die moet uitzoeken hoe dat dorp dan wel geheten heeft als Dorestad in Noord-Frankrijk blijkt te liggen.

En dan komt er nog iets anders bij. Velen zijn bang hun al dan niet bestaande reputatie op het spel te zetten door zich voor of tegen Delahaye te verklaren. Er zijn immers veel meer historici dan die paar die Delahaye bestreden hebben. De meesten kijken de kat uit de boom en houden zich stil. Hetzelfde hebben we onlangs te Kampen gezien, waar een fragment-kroniek uit de 13e eeuw is opgedoken en waarvan men niet weet of hij echt of vals is. Verschillende bekende vakgeleerden en enige archivariissen hebben deze kroniek bestudeerd, maar niemand durfde een uitspraak te doen. O ja, ze willen 'entre-nous' best hun mening geven, mits deze niet officieel bekend wordt gemaakt. Dit bewijst dat ook hier de echte deskundigheid ontbreekt.

Zijn al die dierbare tradities even authentiek als Hansje Brinker met zijn vingertje in de dijk?

Albert Delahaye kreeg niet alleen gelijk van menig historicus, maar vooral door [Het Bronnenboek van Nijmegen](#). Als reactie daarop schreef Delahaye ['De Bisschop van Nijmegen'](#). Daarop verscheen in 1982 een artikel in Numaga (Jaargang XXIX nr.3-4) met de titel *'Nijmegen en de dooddoeners van Delahaye'*. Daarmee poogden Jules Bogaers en Pé Leupen het Bronnenboek en hun standpunten te redden. Het heeft niet mogen baten. Lees over [het artikel en de dooddoeners](#). Het Bronnenboek kan gekwalificeerd worden als broddelwerk en bevestigt op alle fronten het gelijk van Albert Delahaye. Het Bronnenboek had dan ook beter als titel **het Broddelboek** kunnen dragen.

De Nijmeegse kwestie gaat niet alleen over Nijmegen, maar over alle zaken die daarmee direct en indirect te maken hebben.

Het blijft opvallend dat de tegenwoordige historici voor hun opvattingen nog steeds uitgaan van wat in de 14de tot 17de eeuw beweerd werd. Zo wordt vaak het *'Chronicon Episcoporum Ultrajectensium et Comitum Hollandiae ad Joannem ab Arkel, Episcopum et Guilielmum Hollandiae Comitem'* van [Johannes de Beke en Willem Heda](#) als bron gebruikt, waarbij het opvallend is dat men die bron in de literatuuropgave dan nooit vermeld. Immers dan zouden de kenners wel weten dat het hier over fabels en mythen gaat, die gebaseerd zijn op onjuist gelezen klassieke teksten. Een voorbeeld daarvan vind je in [Jaarboek Utrecht 2003](#). Verdere informatie over het onjuist lezen van bronnen vind je bij [Echternach](#) en bij [Heiligenlevens](#).

Albert Delahaye meent, dat de Nederlandse historici het volkomen bij het verkeerde eind hebben. Noviomagus is bijvoorbeeld niet Nijmegen, maar het Noord-franse Noyon. Bonifatius is niet bij Dokkum vermoord, maar bij Dockynchirica, het tegenwoordige Duinkerken. Dorestad is niet Wijk bij Duurstede, maar Dorestadum, oftewel het Noordfranse Audruicq. En Willibrordus was geen bisschop van ons eigenste Utrecht, maar van Tournehem. Jawel, opnieuw een plaats in het noorden van Frankrijk.

Afbeelding hiernaast uit de Katholiek Illustratie van 26 febr.1966 waarbij men enkele mythes wilde redden, vergelijkbaar als die van Hansje Brinker met zijn vinger in de dijk. Willibrord, de Noormannen, Bonifatius, Karel de Grote en de Bataven zijn vergelijkbare mythen. Dat heeft de tekenaar goed begrepen en uitgebeeld.

Een hoogleraar in de geschiedenis, prof. dr. W.N. Hugenholtz, zei vorig jaar – in een debat met Delahaye – hierover: „Het aantal bronnen is betrekkelijk gering. Er is ruimte voor veronderstellingen. Kern van de zaak is de weinige bronnen goed te interpreteren. Alleen: Delahaye heeft hier geen kaas van gegeten.”

De kern van het vraagstuk is: wat betekent **Noviomagus** in de teksten vóór de 12e eeuw: **Noyon of Nijmegen**? Men dient zich goed te realiseren dat dit ook het fatale scharnierpunt is in de aangenomen geschiedenis van Nederland tussen de 3e en de 10e eeuw. Indien Karolingisch Nijmegen fout is, klappt de hele zaak in elkaar: de Betuwe als het Eiland der Bataven, Utrecht als Trajectum en Wijk bij Duurstede als het oude Dorestadum.

In het verleden waren er historici, zoals Hugenholtz (zie citaat hierboven uit 1981) die Albert Delahaye verweten geen verstand van geschiedenis zou hebben, **hij zou er geen kaas van gegeten hebben**. Hij was 'slechts' een [archivaris](#). Echter, als er iemand verstand van oude geschreven bronnen heeft, is het wel een archivaris. Het **'schoenmaker blijf bij je leest'** dat B.Stolte eens als verweer opperde, is dus eerder van toepassing op henzelf (Stolte was docent Latijn), dan op een archivaris die de bronnen daadwerkelijk in handen heeft gehad.

Bovendien las Delahaye 'oud-Frans' en sprak vloeiend Frans. Dat laatste komt ook van pas als je oude Franse teksten wilt begrijpen. Daarin

wordt een andere geschiedenis beschreven over bijvoorbeeld Noviomagus, dat in Frankrijk Noyon is.

Het [Bronnenboek van Nijmegen](#), waar Hugenholtz als grootste verdediger van Karolingisch Nijmegen zich van distantieerde, geeft het gelijk van Delahaye wel aan met betrekking tot het juist bestuderen en toepassen van oude teksten.

Het Bronnenboek geeft 190 teksten die het, zonder vertaling of uitleg, toepast op Nijmegen, maar slaat er 266 over waarin sprake is van Noviomagus. Die hebben dus geen betrekking op Nijmegen, volgens het Bronnenboek en horen dus toe aan Noyon. Maar ook veel andere teksten hebben geen betrekking op Nijmegen, maar op Noyon, of op Neumagen (D), of op Novilare (It).

Het is onmiskenbaar dat de veranderingen van buiten moesten komen. Iemand die geschiedenis heeft gestudeerd leert namelijk slechts de traditionele opvattingen na te kauwen. Dat blijkt wel uit de literatuur van afstudeerprojecten waar de boeken van Albert Delahaye stevast ontbreken.

Jona Lendering constateerde al eerder dat *"honderden misverstanden voortkomen uit het rondpompen van verouderde kennis. Driekwart van deze fouten kwam voor in publicaties door mensen met een doctorstitel"*.

Dat kan ook niet anders, immers je kunt je doctorstitel wel vergeten als je met afwijkende opvattingen aankomt. Een promotor is per definitie iemand van de oude stempel. Die laat een promovendus niet hun oude opvattingen onderuit halen. Dat is ook de belangrijkste reden dat verouderde kennis maar rondgepompt blijft worden.

De geschiedschrijving vanaf de Romeinen tot de Middeleeuwen is gebaseerd geweest op foutieve interpretaties van de klassieke Romeinse (Tacitus, Plinius, enz.) en vroeg Middeleeuwse teksten (Einhard, Flodoardus, vele kronieken en vitae) en de historisch-geografische bronnen zoals de Peutingerkaart, het Itinerarium Antonini, het werk van Ravennas en dat van Ptolemeus.

Dat historici de oude en achterhaalde opvattingen niet los willen laten heeft slechts te maken met 'prestige verlies' en 'machtsmisbruik'. Zij hadden moeten ontdekken wat Delahaye ontdekte. Nu dat niet zo is, gaan ze in schaamte af als volledig ondeskundige fabelogen.

De grootschaligheid van de traditionele geschiedenis van West-Europa moet worden teruggebracht tot ware proporties. Het is de geschiedenis van een beperkt gebied, opgetekend in Franse bronnen, afkomstig uit en handelend over dat lokale Franse gebied, met als kern Frans-Vlaanderen.

Na zijn benoeming als archivaris in Nijmegen groeide bij Albert Delahaye de overtuiging, dat er iets mis was met het Karolingische karakter van de zogenaamde keizer Karelstad. De eerste twijfel werd opgeroepen door **de plaats van het zogenaamde Karolingisch paleis** en het daaraan verbonden Valkhof, dat **buiten de stad** lag. Dat was geen Karolingische stad met het paleis in het centrum, maar een Duitse stad, waarbij het paleis, zoals in Nijmegen, buiten de stad lag. Al snel kwam de verwarring met Noyon (ook Noviomagus geheten) boven tafel. Bovendien vertoonde de archeologie een totaal gemis aan Karolingische vondsten, terwijl er volop Romeins is gevonden. En dat terwijl de Karolingische periode er langer geduurd zou hebben dan de Romeinse aanwezigheid.

Nadat Albert Delahaye begon te publiceren over zijn twijfel over Karel de Grote en zijn Paleis te Nijmegen, bleek al snel dat er veel meer mis was met de historie van Nederland. Aanvankelijk begonnen met het Karolingische tijdperk kwam Albert Delahaye tot de ontdekking dat ook de Noormannen, St. Willibrordus en St. Bonifacius op grond van het **onjuist toepassen van historische teksten**, ten onrechte in Nederland terecht zijn gekomen. Hij ging op zoek naar de meest oorspronkelijke teksten en heeft deze zonder vooringenomenheid opnieuw gelezen en beoordeeld. Toen bleken al snel de mystificaties en de mythevorming die gebaseerd zijn geweest op het verkeerd toepassen van de antieke teksten. **Een nieuw tak van historische geografie was geboren: de "doublurologie".**

Enkele voorbeelden:

- Is er in een tekst sprake van Noviomagus, is dat dan Nijmegen of Noyon, beide Noviomagus genoemd?
- Wordt in een tekst Hammaburg genoemd, gaat het dan over [Hamburg](#) in Noord-Duitsland of Hames-Boucre in Noord-Frankrijk?
- Staat in een tekst Brema, gaat het dan over Bremen in Noord-Duitsland of over Brèmes in Noord-Frankrijk?
- Lees je iets over de plaats Abbeham, wordt dan Abihen in Noord-Frankrijk bedoeld of Abbega in Friesland?

En zo zijn er honderden voorbeelden te geven van doublures van namen van rivieren, plaatsen en streken die dubbel voorkomen. De boeken van Albert Delahaye staan er vol mee.

Transgressies en West-oriëntatie.

Hoe klakkeloos de Nederlandse historici — in het spoor van hun Duitse collega's — een fiktieve Noordnederlandse vroeggeschiedenis gekonstrueerd hebben, blijkt eerst duidelijk wanneer men weet dat, na de Romeinse periode en tengevolge van de dan opgetreden transgressies, de zeespiegel enkele meters boven zijn huidige peil steeg, waardoor ipso facto het grootste deel van het huidige Nederland verdrinken land was geworden.

Een ontdekking van Albert Delahaye was **de West-Oriëntatie** ([zie bij West-Oriëntatie](#)), een verkeerde toepassing van de windrichtingen door historische schrijvers. Wat sommige klassieke schrijvers **noord** noemen is voor ons **west**, wat zij oost noemen is ons noorden, hun zuiden is ons oosten. Als de Pyreneeën worden beschreven in het westen van Gallië, had dat iedere historicus aan het denken

moeten zetten. De geografie die in de antieke teksten beschreven werd, moest haar juiste plaats krijgen. Vandaar dat zijn boek de alles omvattende titel ["Vraagstukken in de Historische Geografie van Nederland"](#) meegekregen heeft. Dit boek verscheen in 1965/1966 (2 delen) en werd door de traditionele historici niet begrepen en belachelijk gemaakt en door [Hugenholtz](#) en [Stolte](#) zelfs verboden in de bibliotheek van de Universiteit van Nijmegen. Hoe wetenschappelijk ben je dan als je een niet welgevallig boek bij voorbaat verbiedt?

Behalve het **ontbreken van archeologische relict**en, het onjuist lezen van de **teksten die toch duidelijke taal spreken** en de **west-oriëntatie**, was er nog een vierde punt waar de historische wereld in Nederland wat te lichtvoetig overeen is gestapt: **de transgressies!** Tijdens de [Duinkerkse Transgressieperioden](#) lagen grote delen van laag en midden Nederland onder water en waren zo goed als onbewoonbaar. Er kan zich daar dus geen enkele historie afgespeeld hebben. De laatste jaren blijkt steeds meer, dat Albert Delahaye het gelijk aan zijn zijde heeft. Zelfs gerenommeerde historici, waarvan sommigen aanvankelijk felle tegenstanders van de visie van Delahaye waren, erkennen steeds vaker zijn gelijk. Lees daar meer over bij [recente publicaties](#).

Delahaye: „Ik heb de naam een dwarsligger te zijn, maar dat doe ik natuurlijk niet expres”, zei hij eens. „De historische waarheid staat bij mij voorop en ik voel mij aan mijn geweten verplicht om iets te onderzoeken waaraan ik twijfel”.

De gecorrigeerde geschiedenis van Nederland in het eerste millennium.

Albert Delahaye is in zijn onderzoek teruggegaan tot de oudste bronnen en is van daaruit, zonder vooringenomenheid, begonnen de geschiedenis opnieuw **volgens die bronnen** vast te stellen en niet vanuit de zogenaamde traditie of tradities. Er blijken meerdere verschillende opvattingen te bestaan. **Dat er slechts sprake zou zijn van een eenduidige traditie is dus onjuist.**

Wat daarbij als zeer opvallend naar voren kwam zijn [de honderden doublures](#) van namen van plaatsen, rivieren en streken, tussen Nederlandse en Duitse namen en die in Noordwest Frankrijk. Deze doublures blijken voor de nodige verwarring gezorgd te hebben en zouden al zoveel vragen moeten hebben opgeroepen, dat de veronderstelde geschiedenis alleen daarom al ter discussie had moeten komen te staan.

Romeins Nederland.

Het Romeins in ons land wordt door Albert Delahaye allerm minst ontkend. Alleen de betekenis ervan moet worden teruggebracht tot ware en dus minimale proporties. De tijdelijke noordgrens van het Romeinse rijk in Nederland, is allerm minst van internationale allure geweest, schreef W. van Es al. Het was ook geen harde grens. De Romeinen arriveerden hier rond het midden van de eerste eeuw. De Romeinse aanwezigheid kenmerkt zich ook slechts door een militair karakter. Van burgerlijke nederzettingen ontbreekt (op Zuid-Limburg na) elk aanvaardbaar spoor langs de tijdelijke noordgrens. Rond het jaar 260, plaatselijk al eerder, trokken de Romeinen zich terug van **die tijdelijke grens** langs de (Oude) Rijn. Niet wegens invallen van Germaanse stammen, maar vanwege het wassende water verlieten de Romeinen ons land. Deze tijdelijke noordgrens van het Romeinse rijk in Nederland, staat dan ook niet afgebeeld op de uit de 4e eeuw (of 16de eeuw?) stammende [Peutingerkaart](#). De Limes Germanicus lag op de taalgrens in Noord-Frankrijk en België. Zie bij [Romeins Nederland](#).

Germania van Tacitus

Het "Germania" van Tacitus werd algemeen opgevat als het huidige Duitsland, terwijl Germania een streek was in Noord-Frankrijk. Volkeren genoemd in Germania van Tacitus, werden in de traditionele geschiedenis verspreid over heel west Europa, tot in Rusland waar nooit één Romein is geweest. De Renus werd opgevat als de Duitse en Nederlandse rivier de Rijn. Alle teksten over die Renus werden naar de Nederlandse en Duitse Rijn gesleept, terwijl [Servius](#) letterlijk schrijft: **"De Renus is een rivier in Gallia, die de Germanen van Gallia scheidt"**.

Het verhaal van Delahaye dat de hele Nederlandse vroeggeschiedenis op de helling zet, berust op enkele vrij aanvaardbare krachtlijnen. De ingewortelde historische misvattingen zijn, aldus de schrijver, hoofdzakelijk te wijten aan het spel van de historische doublures, waardoor steden en landstreken honderden kilometers verplaatst werden. Daardoor dient, wat tot op heden als geschied boven de grote rivieren weerhouden werd, in feite gestuurd worden in de Zuidvlaamse Westhoek. Noviomagus was niet Nijmegen, maar wel het Noyon van Karel de Grote. Het eiland der Bataven lag vlak voor de Engelse kust, in de buurt van Kaap Blanc Nez - en dus mijlenver uit de buurt van de Betuwe die toen meters onder de zeespiegel lag. Het historische Almere werd gevormd door de zee-inham, waardoor St.-Omaars destijds aan zee lag. Te Wijk bij Duurstede werden recent tevergeefs opgravingen verricht, omdat je daar niet naar het Frankische Dorestadum moet gaan zoeken, dat in de buurt van Ouderwijk (Audruicq) lag. St.-Willebrordus kwam aan wal te Grevelingen (Gravelines) en kwam er nooit op Noordnederlandse bodem. Hij predikte uitsluitend in de Franse Nederlanden, getuige de daar tot nu levendig gebleven veelvuldige Willebrorddevotie. De traditionele geschiedschrijving heeft overigens nooit goed weg geweten met de twee lijken van de heilige, waarvan het ene te Echternach in Luxemburg en het andere te Abbeegem (Abbeville) begraven werd. Delahaye's speurtocht bevat terzake verhelderende pagina's over het thema van de klerikale hebzucht en de eruit voortvloeiende geschiednisvervalsing.

Dat de geografische gegevens in Nederland nooit gepast hebben is al heel lang bekend, het werd echter verzwegen. Op grond van zijn beschrijving van het land der Bataven werd Julius Caesar zelfs genoemd als stichter van de plaats Nijmegen. Dit terwijl Caesar nooit hoger is geweest dan Noord-Frankrijk en in Nijmegen elk archeologisch spoor ontbreekt van een eventuele aanwezigheid van de Romeinen in 50 vóór Chr. De in het boek van Caesar "De Bello Gallico" (de Gallische oorlog) genoemde Patavia moet gelokaliseerd worden in Noord-Frankrijk "daar waar men de overkant kan zien". Waar dat is, is geen enkele vraag! De plaatsen en streken in de teksten van Tacitus genoemd, moet men lokaliseren in Noord-Frankrijk en Vlaanderen. Dat wordt bevestigd door andere Romeinse schrijvers en cartografen, zoals Plinius, Mela, Ptolemeus, Antonini en Ravennas. Zie voor teksten over de Renus bij [Renus](#). Lees meer over [de Renus](#).

West-oriëntatie

De historisch-geografische misvattingen zijn mede in de hand gewerkt door het feit dat men de west-oriëntatie, zoals die door vrijwel alle klassieke auteurs wordt gehanteerd, niet als zodanig heeft erkend. De West-oriëntatie houdt in, dat bij de interpretatie van de klassieke en de vroegmiddeleeuwse bronnen, de windroos (bijna) een kwartslag moet worden gedraaid. Dit betekent bijvoorbeeld dat wanneer vermeld wordt dat Karel de Grote met zijn legers naar het noorden optrekt om de Saksen te verslaan, hij dus in werkelijkheid naar het noord-westen trekt, namelijk naar de Litus Saxonicum aan de Kanaalkust, in de omgeving van de Franse plaats Boulogne. Het is dan ook een grote misvatting dat de legers van Karel de Grote zich destijds waagden aan een uitputtende reis van ongeveer 750 km. naar het huidige Neder-Saksen in Duitsland.

Déplacements historiques

Franse mediëvisten gebruiken de term ["déplacements historiques"](#) voor het bekende verschijnsel dat volkeren, bij een al dan niet gedwongen verhuizing, vanuit hun oorspronkelijk stamland naar elders, hun oorspronkelijke plaats-, streek- en riviernamen meenemen en hergebruiken. Zo zijn tijdens de deportaties van de Saksen door Karel de Grote (rond 800) en bij de regressieperiode omstreeks het jaar 900 (na de bekende Duinkerken II-transgressie), de Frisi (Friezen) en overige Saxones (Saksen) zich gaan verspreiden naar de inmiddels drooggevalle gebieden aan de Noordzeekust van Nederland, Duitsland en Denemarken. Hierbij hebben deze volkeren vele honderden plaats- en

riviernamen "hergebruikt". Zo werd de oorspronkelijke woonplaats Bremia (thans Brêmes-les-Ardres in Noord-Frankrijk) het Duitse Bremen en werd de plaats Hammaburg (het huidige Hames-Bougres in Noord-Frankrijk) het Duitse [Hamburg](#). Zelfs 'Lewarde' werd hergebruikt als naam voor de hoofdstad van Friesland. Van hergebruikte riviernamen zijn de bekendste voorbeelden de rivieren de Albis, Amisia, Lippia en Wisurgis, respectievelijk de Franse rivieren de Aa, de Hem, de Lys en de Wimereux, die we in de

Nederlands/Duitse interpretatie terugvinden als achtereenvolgens de Elbe, de Eems, de Lippe en de Weser. Ook de Danuvius (Aisne en niet Donau) en de Renus (Schelde en niet Rijn) horen in dit rijtje hergebruikte riviernamen thuis.

Met de verplaatsingen van volkeren ging ook de geschiedenis mee naar het nieuwe gebieden, onder meer die van de diverse predikers zoals St.Willibrord, St.Bonifatius, St.Ludger, St.Lebuines, Plechelmus, Amandus en Anscharius. De devotie van deze heiligen kreeg daar al of niet vaste voet onder de grond. In de oorspronkelijke gebieden bleef de devotie van deze heiligen, die daar soms sterk geworteld was, ondanks de verplaatsing soms gewoon voortbestaan. Zo is de devotie rondom St.Willibrord ook in Noordwest Frankrijk nog steeds aanwezig, zelfs in kerkelijke feestdagen die in het noorden afwezig bleken ([zie de Noordelijke en zuidelijke traditie van St.Willibrord](#)).

Deze verplaatsingen werden in Nederland beschouwd als de eigen geschiedenis, omdat er, vanwege de transgressies, geen geschiedenis was die de verplaatsingen in de weg stond.

Bij het opnieuw lezen en vaststellen van de inhoud en betekenis van de antieke teksten, zorgen vooral de geografische gegevens voor problemen. Zo komt de stad Bremia in Noord-Duitsland terecht en het Almere in Nederland, terwijl Bremia volgens de teksten aan het Almere lag, het Almere dat in Nederland onjuist de naam geworden is van een stad. Zo zijn er honderden voorbeelden te geven van geografische onmogelijkheden, op grond waarvan maar één conclusie kan volgen: die tekst slaat niet op Nederland.

De Peutingerkaart en Nijmegen

Omdat de historici erover eens zijn in hun opvatting dat zowel het Romeinse als het Karolingische Noviomagus identiek zijn, kan er maar één conclusie zijn: het op de Peutinger-kaart voorkomende Noviomagus moet worden opgevat als de Franse stad [Noyon](#). In die stad is Karel de Grote tot koning van de Franken gekroond en daar had hij zijn residentie. Lees meer over de [Peutingerkaart](#). Het is onjuist om Noviomagus met Nijmegen te vereenzelvigen. De naam Noviomagus voor Nijmegen is pas in de 12de eeuw ontstaan als latinisatie van de inheemse naam Neumaia. Toen men vele eeuwen later de Peutinger-kaart ontdekte ging men, helaas al te lichtvaardig, het Noviomagus van de Peutinger-kaart identificeren met Nijmegen.

Albert Delahaye heeft duidelijk vastgesteld dat wanneer in de periode vóór de 11de eeuw over Noviomagus werd gesproken met betrekking tot de Romeinen en Karel de Grote, steeds de Franse stad Noyon wordt bedoeld, maar soms andere Noviomagi zoals Neumagen (D) of Novilare (It). Archeologisch wordt deze visie in Noyon volledig bevestigd. In Nijmegen daarentegen is nog geen scherp Karolingisch gevonden, laat staan een paleis met omringende bewoning. Ook in de geschreven bronnen ontbreekt Nijmegen tot het jaar 1125.

Het spel van de dublu-
res werd ook gespeeld met de woeste
Noormannen uit de jaren 799-925.
Wat vaststaat, nl. dat die lui lelijk huis
hielden in Frisia, hoeft niet geschrapt
te worden. Er moet alleen aan toege-
voegd worden dat met "Frisia" de kus-
ten van het tegenwoordige Vlaanderen
en Noord-Frankrijk bedoeld werden,
zoals klaar als een klontje blijkt uit de
deskundige lezing van de toenmalige
kronieken.

De invallen van de Noormannen.

"De Noormannen voeren de Seine op, voeren de Oise op en bereiken Noviomagus, waar zij zich een winterkwartier inrichtten." Deze ene tekst uit de Annales Vedastini (uit 890) weerlegt in feite de hele mythe over de Noormannen in Nederland.

De voornoemde verwarring tussen Noyon en Nijmegen treft men ook aan in de tegenstrijdige interpretaties van de historici met betrekking tot de berichten over de Noormannen. De Franse historici plaatsen bepaalde teksten in Noyon, terwijl de Nederlandse en de Duitse geschiedschrijvers zonder blikken of blozen dezelfde gebeurtenissen op exact hetzelfde tijdstip toeschrijven aan een plaats 400 km noordelijker: het Nederlandse Nijmegen.

Het beeld dat er van de Noormannen bestaat moet aanzienlijk worden bijgesteld. Er moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen wat de bronnen vertellen en wat de mythe

ervan gemaakt heeft. Er moet ook een onderscheid gemaakt worden tussen de Noormannen, die van Normandië kwamen en de Vikingen die uit Scandinavië kwamen.

De kusten van het Frankische rijk werden reeds in de 3e eeuw aangevallen door de Saxones en de Anglo-Saxones. In enige gebieden hebben deze zich blijvend gevestigd. In de Romeinse periode droeg de kuststreek tussen Boulogne en Calais reeds de naam van Litus Saxonicum (kust van de Saksen). In 520 wordt een inval in Frisia vermeld van mannen uit het "noorden", die daarna de verzamelnaam van Noormannen of Dani kregen, nu meestal foutief Vikingen genoemd. Bij een juiste toepassing van de west-oriëntatie zou men moeten spreken van Westmannen, immers zij kwamen vanaf de Atlantische Oceaan uit het westen. Het volk werd oorspronkelijk Dani genoemd, een term die Gregorius van Tours (ca. 590) het eerst gebruikt.

De opkomst van Nederland na de transgressies.

Halverwege de 10e eeuw kwam met het droogvallen van gronden in Nederland ook de bewoning en de geschiedenis langzaam op gang. In de periode tussen de 3e en 10e eeuw heeft zich in de overstromde gebieden geen geschiedenis voorgedaan die beschreven zou zijn in Franse kronieken, eenvoudig omdat de bodem ervoor ontbrak. Door overbevolking in Noord-Frankrijk, maar ook door de invallen van de Noormannen was er in Noord Frankrijk een reden voor de plaatselijke bevolking op zoek te gaan naar nieuwe gebieden. **Met de bevolking werd ook de geografie en de historie geïmporteerd**, afkomstig uit Noord-Frankrijk. De vele dubbele plaatsnamen en historische en kerkelijke figuren bevestigden dit.

Hoezeer de Nederlandse historici bij de reconstructie van hun vroeggeschiedenis - in het spoor van hun Duitse collega's - op zand gebouwd hebben, blijkt eerst afdoende wanneer men weet dat, na de Romeinse periode, de zeespiegel ingevolge de toen optredende transgressies enkele meters boven zijn huidige peil steeg. Daardoor was toen het grootste deel van het huidige Nederland verdrongen land geworden.

Herziening van de historisch-geografische opvattingen.

Op basis van het baanbrekend werk van Albert Delahaye dienen onze gangbare historisch-geografische opvattingen met betrekking tot de vroege middeleeuwen (globaal de periode in het eerste Millennium) grondig te worden herschreven.

Zoals reeds opgemerkt hebben de stellingen van A. Delahaye het effect gehad van de spreekwoordelijke steen in een kikkerpoel. Het hooggeleerd gekwaak neemt maar geen einde. Je vraagt je af waarom eigenlijk? Zo'n ramp is het dan toch ook weer niet, wanneer de historische gegevens binnen de historische grenzen van de Nederlanden wat aan verschuiving toe blijken te zijn. Meteen wordt ons, lui uit het Zuiden, een binnenpretje temeer gegund: wij bezorgden het Noorden niet slechts zijn Gouden Eeuw, maar bovendien ook nog zijn vroeggeschiedenis.

bewoning. Op de Nederlandse bodem kunnen alle bekende historische feiten zich niet hebben afgespeeld, gewoonweg omdat die bodem ontbrak! Zie bij [Transgressies](#).

Wat blijft er over?

In het eerste Millennium blijft er niet zo veel over van de traditionele geschiedenis. Na de Romeinse tijd die voor Nederland slechts minimaal geweest is, kwam pas in de 10e eeuw weer bewoning op gang. In de periode ertussen was (laag-)Nederland één groot waddengebied aan een open zee, grotendeels ongeschikt voor

Ook de Romeinse periode zal herschreven moeten worden, aangezien deze tijdelijke noordgrens van het Romeinse rijk verkeerd geïdentificeerd is met de noordgrens zoals die op de Peutingerkaart afgebeeld staat. Romeinse occupatie is er geweest, maar heeft nimmer de importantie gehad die men er in Nederland zo graag aan geeft en die gebaseerd was op verkeerd begrepen teksten, zoals ook [W.van Es](#) heeft erkend.

Deze geïmporteerde geschiedenis kon slechts ingang vinden, omdat er geen andere geschiedenis bestond, die deze import in de weg stond.

Betwijfelt U deze visie op de geschiedenis van ons land? Lees de honderden teksten en oordeel zelf. Schaf het boek [De Ware Kijk Op ...](#) aan en oordeel zelf.

De heren vakhistorici mogen toch wel verondersteld worden hun weetjes te weten, zou je denken. Of niet soms? Elke nieuwe generatie beroept zich te makkelijk op het gezag van de voorgaande.

En de Nederlandse historici? Die zwijgen als het graf, waarin de mythen begraven zijn. Slechts de plaatselijke VVV's houden "de mooie verhaaltjes" maar al te graag in stand, vanwege de toeristische pecunia's!

Triest.

Een beetje triest is wel dat vroeger, toen Delahaye altijd netjes en zo beheerst mogelijk schreef, niemand naar hem luisterde en men hem slechts belachelijk maakte, en dat, toen hij eindelijk een grote mond opzette, opeens een openbaar debat nodig was. Men ging hem pas serieus nemen, toen hij hoogleraren van opzettelijke misleiding en bedrog begon te beschuldigen. Zo gaat dat blijkbaar in historisch of liever hysterisch Nederland. Wie zich dus, zoals menig historicus bijv. mr. Van Heel, ergert aan de stijl van Delahaye, gelieve bovenstaand mede in overweging te nemen en te bedenken dat Delahaye decennia lang behandeld is op een wijze, waar de honden geen brood van lusten en die men zijn ergste vijand niet toewenst. Hij is tenslotte **weggepest uit Nijmegen** en met zijn gezin naar Noord-Brabant verhuisd. **Weggepest middels intimidatie en kleineren door de professionele historici die zich in hun eer en reputatie aangetast voelden: een typisch voorbeeld van 'grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer' zoals het momenteel (in 2024) heet.**

Bovendien mag niet vergeten worden dat het Albert Delahaye onmogelijk werd gemaakt te werken op het archief waaruit hij 'verbannen' werd wegens een conflict met zijn 'baas' hoofdarchivaris J.A.B.M. de Jong. Dat conflict ging over het auteursrecht van de inventarisatie van het oude archief van Nijmegen. Zo'n inventarisatie was dus nog steeds niet gemaakt, wat een onverklaarbare tekortkoming is voor een archief, ondanks deskundige en alom geprezen voorgangers van Delahaye als Schevichaven en Daniëls. Die inventarisatie (een boekwerk van 352 bladzijden) wenste De Jong, die er niets aan bijgedragen had, op zijn naam gepubliceerd krijgen, waartegen Delahaye zich verzette. Delahaye werd door de gemeente op non-actief gesteld mede 'op advies' van zijn 'baas' hoofdarchivaris De Jong, wat de gemeente Nijmegen overigens in opdracht van de Rijksoverheid moest terugdraaien. Deze hele affaire had dus niets met zijn onderzoek en publicaties over Karolingisch Nijmegen te maken, wat hem wel eens verweten is dat hij dat uit 'rancune' zou hebben gedaan. Het werken in Nijmegen werd er nadien niet prettiger op, wat Albert Delahaye deed besluiten zijn emplooi elders te zoeken. Zijn benoeming als archivaris in Nassau-Brabant bracht het gezin in Zundert, het geboortedorp van een andere bij leven verguisde Nederlander: Vincent van Gogh. Net als Van Gogh, zal ook voor Delahaye het tij keren en zal hij op termijn de erkenning krijgen waar hij gezien zijn omvangrijke publicaties recht op heeft. In Zundert, alsof het toeval was of de invloed van muze Clio, kwam Delhaye in het dorp waar de oudste Willibrordkerk van Nederland gestaan had, niet gesticht vanuit Utrecht, maar vanuit het zuiden (vanuit de abdij van Tongerlo). Dat opende voor hem de visie dat ook Willibrord niet in Nederland thuishoort, wat precies aansloot bij de bevindingen rondom Karel de Grote. Na het Mysterie van de Keizer-Karelstad, volgde al spoedig boeken over "Ontspoorde Historie" en even later "De Ware Kijk Op".

Erkenning heeft nog steeds niet plaats gevonden ofwel zoals een bekende gelijk gezegde luidt: "Een profeet wordt nu eenmaal niet geëerd in eigen land".

De boeken spreken aan eenieder gelyckelyck, doch sy en worden niet gelyckelyck van eenieder verstaen. (Thomas a Kempis).

DE STEM

VRIJDAG 9 JANUARI 1987

Door Paul de Schipper

EEN NIEUWE generatie historici gaat met stoffer en blik door onze traditionele geschiedschrijving. Eén van de verdiensten van die nieuwe geschiedschrijvers is dat ze ons verleden ontdoen van eng-nationalistisch denken en vaderlandse hartstochten.

'Waarom dan, oh Stem, heeft Uw stem mij 30 jaren in mijn eigen ambtsgebied in westelijk Noord-Brabant belasterd en belachelijk gemaakt, omdat ik hier nog meer dan elders in het land, voor een zot werd versleten? Indien Uw Stem nog enig journalistiek geweten heeft, dient U mij, ook over zeven kolommen eens Uw excuses aan te bieden.

Hartenkreet van Albert Delahaye op bovenstaand berichtje in De Stem van 9 januari 1987, slechts 10 dagen voor zijn overlijden.